

PATNUBAY NG BAYAN

THE PEOPLE'S GUIDE

YEAR
TAÓN III

MANILA, MARCH,
MAYNILA, MARSO, 1917

No.
Blg. 23

Macleod & Co. Inc.

MANILA, CEBU, CHICAGO, NEW-YORK, LONDON.

Exportadores de Fibras

Agentes de Compañías de Seguros

contra incendio y de lineas

de vapores para América y Europa.

G. URRUTIA Y C.^a

Exportadores é Importadores

**Comerciantes en toda clase de productos del país.
Consignatarios de los vapores.**

"Albay", "Ntra. Sra. de Begonia", "Amelia", y Pailebot "Equis"
con servicio regular a los puertos de Legaspi, Tabaco,
Lagonoy, Daet. Nueva Caceres y Guinayangan.

Muelle de la Industria 1043

MANILA, I. F.

Direccion Telegrafica: **"URRUTIA"**

P. O. Box 597.

Claves: AI, ABC, 4.a y 5.a Edicion y Lieber's

Telefono 319.

Insular Lumber Company

Our Tanguile and Almon Lumber Offers an Acceptable
and Reasonably Priced Substitute.

FOR

MAHOGANY

**Large Stocks Always on Hand Well Manufactured
and Seasoned**

Write for Samples and Prices.

MANILA, P. I.

THE PEOPLE'S GUIDE

ENGLISH SECTION

EDITOR: P. L. STANGL, B. S.
P. O. Bx 733, Manila.

PROPRIETOR AND MANAGER:
SOFRONIO G. CALDERON
758 Reyna Regente, Binondo, Manila.

SUBSCRIPTIONS

Single No.	10 centavos
One year	P 1.00
„ „ in provinces and	
U. S.	„ 1.20
Foreign: one year.....	„ 1.50

3RD YEAR.

MANILA, MARCH, 1917.

No. 23.

Duties of Government

One of the blessings, and at the same time too often a curse of Americanism is its stubborn belief in the right of the individual. Hence the tendency toward aloofness from the things of every day life, which characterizes government built on the lines of the american plan.

What Europe has learned long ago by the iron stress of actual experience, and has put, in one form or another, into concrete form, that happy-go-lucky America still shrinks from, even in these days of struggle with material problems.

The innate love of liberty which is the concrete expression of american ideals, is too often appealed to, and successfully, by those whom it is the duty of government to control, and the fear of any modification of this ideal hampers too often our government in fulfilling that most paramount duty of government, the protection of the helpless against tyranny or exploitation in any form.

Too great a worship of material things and too profound regard for the "rights" of property prevent it from stepping in firmly at this critical time to deal vigorously, while justly, with that vilest of harpies in human form, the merciless exploiter of the needs of the many, above all, of the helpless poor.

The abnormal conditions brought about by the war, as interference with production, disequilibration of needs, and real difficulties of distribution, leading to abnormally high freight rates, have been made the excuse, under cover of which speculation is rife and shameless exploitation is the result.

As a consequence, on both sides of the Pacific have we seen the phenomenon of a country with super abundance of food production in the grip of unnecessarily high living cost, because on the one hand the love of the dollar, that admiration of the skill of expressing, as it were, blood from stones, and on the other the fear of action which curtail the right of free action, even if that free action be employed by greedy speculators to imperil the very existence of the many, has led to idle talk and utter lack of action on the part of the government, whose duty it is to protect the many against the soulless greed of the few.

The recent political crisis has again been made the pretext of the speculators to force prices for food supplies to incredible as well as unnecessary limits. Heedless of the suffering caused, carefull only of their ill gotten gains, they again are reaping a golden harvest from the life blood of the poor.

"EL 82" TINDAHAN NG PINTURA

LIWASAN NG BINUNDOK, TELEFONO No. 82.

Ipinagbibigay alam sa mga suki at sa mga maninina ng damit, na dumating
na ang bantog at kilalang

"TINTURA PROGRESO"

pulbos na Maitim at sari-saring kulay, gamit sa pagtitina ng mga damit na sinamay, husi, sutla at iba-ibang kayo pa, kani'ang dayuhin bago maubos ang sinabing partida.

It is time that the government steps in to control the situation. Either by adopting a schedule of maximum prices, or else by direct control of the supplies, as other governments are doing in these times of trial, it should step in to protect the consumer, laying down that fundamental doctrine that the freedom of the individual ends where it imperils the welfare of his neighbor and fellow citizen.

Heavy penalties should be meted out unsparingly to every man, merchant or trader, be he small or a part of powerful business interests or corporation, who in these times speculates in food stuffs and other necessities, forcing up the price to limits far beyond what the real situation warrants, in order to get rich quickly.

Through the import manifests at the Custom House, and the Internal Revenue, the government has more than ample means to ascertain what prices are fictitious and the police power of government is ample to step in effectively to crush such exploitation with a firm hand.

Only prison sentences should be meted out for such offenses, as fines would merely make the government a partaker, without really serving as deterrent, as such fines would merely be laid on the consumer, who pays the bills as a last resort.

Cases like the recent jump in milk prices, which vitally imperils the life of thousands of babies should be sternly dealt with. Even if the cry of confiscation be raised in order to deter governmental action, no heed should be paid to it, as such action is *not* confiscation, but rather that which it is aimed at.

Let the government fulfill its most important duty, that of protecting the helpless masses from the exploiters greed.

TAGALOG-ENGLISH DICTIONARY

(Continuation)

Aliwálas, *adj.* Clear, well ordered room or place.
Aliwín, *v.* ("in" form of aliw) To console, to

Sportsman's Headquarters

SQUIRES, BINGHAM Co.

GUNS AND AMMUNITION
TENNIS GOODS, GOLF,
AND PHOTO SUPPLIES,
MOTOCYCLES, BICYCLES.

Plaza Goiti,
Manila.

No. 179 Nanking Road,
Shanghai.

comfort, to cheer, to amuse, to entertain, to solace (definite).

Áliwán, *n.* Pastime, diversion, sport; delight, comfort; sporting place.

Aliyánas, *n.* (not common) Varnish.

Alkagúete, (Spanish word) *n.* Ruffian.

Alkitrán, (Spanish word) *n.* tar, pitch.

Almanake, (Hebrew word) *n.* Almanac, calendar.

Almirés, (Spanish word) A vessel in which materials are pounded with a pestle.

Almirol, (Spanish word from almidon) *n.* Starch.

Almirulan, *n.* Starching instrument.

Almirulín, *v.* ("in" form of almirol) To starch rice or any other materials (definite)

Alò, root word expressing the idea of comforting a child.

Alók, root word expressing the idea of proffering anything through politeness.

Alóg, *n.* Wading; plunging into water.

Alón, *n.* Wave.

Alongain, *n.* A plant.

Alpá, (Spanish word from arpa), *n.* Harp.

Alpás, Root word expressing the idea of loosing anything.

Alpasán, *v.* ("an" form of alpas) To loose, to untie, to free, to set at liberty, to pardon (definite).

To be continued.

ANTONIO M. H. LIM-GENCO Y CO.

Plaza del Conde No. 127, Manila, I. F.

Comisiones y Consignaciones de tabaco rama de Isabela,

Cagayan y Pangasinan.

Telefono 3620.

P. O. Box 901.

Do you want a strong body and muscular control?

By M. N. Bunker

ABDOMINAL MUSCLES

Extending across the front of the body, from side to side, and from the breast bone downward lies a vast expanse of muscular tissue, which performs one of the most important functions of your entire muscular system. Back of these muscles lie the digestive organs, the liver and kidneys, all of which require protection against injuries from the outside. This protection necessarily comes from the muscles lying over them, and if for any cause they are not well developed, they do not furnish the protection they should. Because of this you should give early attention to this large field of muscular tissues.

There is another reason why you should strengthen your abdominal muscles. A great many of the movements of the body require action of these muscles. When you bend forward, or backward, or to the side, you are able to do it only because of the muscles which extend across the front of your body from one hip bone to the other. There are many other movements of the body which bring these muscles into action, and you limit your body in all of these if you have not given your abdomen plenty of strength building work.

But there is still another reason why you should strengthen these muscles; if possible, it is even greater than the others. Exercise of these external muscles is almost the only way in which you may strengthen your internal muscles. Your stomach gains strength as the muscles lying over it are developed; the entire intestinal tract with its important functions is better able to perform its work when the tissues which protect it are firm and strong. Even your heart is affected by the efficiency or inefficiency of your abdominal muscles, and this in turn controls the flow of blood over your body.

Knowing these truths about your body and its requirements and demands, you can easily realize that time spent on such exercises as will strengthen this region, will be well spent indeed.

Of all of the internal organs affected by exercises of this kind, it is possible that the stomach is more directly benefited than the intestines, the heart or liver. Naturally it seems that the stomach should get its exercise and development from digesting food, but it does not. Instead, every bit of work which it performs in digesting food tears down the tissues of the stomach, and these must be built up by exercise. If you use your arms continuously in performing some hard labor you know that you are not building them, and so when you are ready to develop the arm muscles you give them special exercises which will add to, rather than destroy, their strength.

Now, if you are to have a powerful stomach you must give it the same kind of treatment. When it digests the food which you have swallowed it requires rest and exercise unconsciously, for every time you bend forward, the stomach muscles are given employment. And this is why it is more difficult to bend the body forward just after eating a hearty meal and while the stomach is actively engaged in breaking up your food into tiny particles.

Working thus intelligently it is possible for you to reach and strengthen your stomach by developing the muscles which lie over and protect it. There are a number of these muscles, situated in two layers, one above the other. The inner layer, however, is developed at the same time as the outer layer and so you may be sure when you have firm, powerful outer abdominal muscles, that those lying beneath are all that need be desired.

A prominent pair of muscles are the rectus abdominis, both of which are attached to the diaphragm and so are brought into active use in breathing. These muscles cover practically all of the abdomen, lying one over the left and the other over the right side. Besides these two there is another important muscle which has a simple name. This is the descending or external oblique, a broad, thin muscle covering much of the sides and front of the abdomen. This muscle is attached at its upper edge to the lower ribs, and explains the action of the abdomen in deep breathing. There are other muscles, none of which is of as great importance, and all certain to be developed as these larger ones gain in strength.

TY-CAMCO, SOBRINO

Importacion y Exportacion de
toda clase de Productos

Comisiones y Consignaciones
Consignatarios de los vapores "Churruca" y "Panglima"

Hormiga, No. 10,

[Manila, I. F.]

LA PAZ Y BUEN VIAJE

SOCIEDAD EN COMANDITA

Acciones al alcance de todas las fortunas
desde un peso cada accion.

Bajo la Gerencia y Administracion de Teodoro Sandiko.

Fabricacion de Tabacos y Cigarrillos de menas
y marcas exquisitas y á precios módicos.

Oficina Central: Asuncion 429, Manila. . . . Tel. 8041.

You may test your abdominal muscles for strength, very easily. Stand erect, bend the body forward until it is level with the hips. Straighten immediately, repeating ten times in rapid succession. If you have a tired feeling your abdominal muscles are very much in need of exercise.

EXERCISE 1

Standing erect arms at sides, bend toward the left permitting the body to go as far as it possibly can. Hold for a moment, and then return to normal; from normal bend to the right in the same way. Repeat at least ten times before undertaking the next exercise.

EXERCISE 2

Standing as before, draw the abdomen in as far as you can, holding for a few moments; then force it out, repeating this movement for three or four minutes, all of the time breathing as fully as you can. Do not make the mistake of drawing in the abdomen when practicing deep breathing, for such a habit is very harmful. The action of these muscles when you are breathing deeply should be active and rise and fall just as the chest moves.

EXERCISE 3

Stand with your feet about four inches apart; raise your arms until they are level with your shoulders and pointing directly out from the sides. Now swing the body vigorously toward the left. Do not turn your body, nor move your legs but twisting the body at the waist line, swing it around in this position. Hold while you mentally count, 1-2-3-4-5, and then swing around toward the right in the same manner, the right arm pointing backward and the left toward the front. Do this a great many times, but take care not to make your muscles, either internal or external, very tired. And do not practice any of these exercises immediately after, or just before eating.

The best possible time for these abdominal exercises is just before going to bed at night, or on arising in the morning. At this time your body may be free from binding clothing. After a few weeks of this practice your abdominal muscles should be firm when tensed or

drawn tight.

Just as with other exercises, you must be regular in your practice, while doing each drill with vigor.

English as She is Wrote

This language of ours is always tricky, and few there be who escape taking an occasional header into some verbal "pud muddle."

Every one of us has his favorite story of the speaker who stumbles helplessly among his phrases. This list of written examples may supplement some individual's private stock of choice examples.

A board of Health: "All persons who have dogs or cats running at large are hereby notified that they will be killed within twenty-four hours after the date of this notice."

An Insanity Expert: "It was plain that the man was demented, as he would not eat himself or allow anyone else to."

A High School Principal: "Students will not be allowed to throw stones at cows or other animals on their way to school."

A Preacher: "My brethren, we will sing songs of joy ourselves this morning, because the choir is absent."

A Doctor's Wife: "I know he will die because my husband is his physician."

The Local Editor: "On last Wednesday evening, as Stephen Jones was driving a young mule accompanied by his father-in-law, he suddenly commenced kicking, and the buggy being soon overturned, both were thrown heavily to the ground. He then endeavored to subdue the vicious brute, and he kicked him so severely that he was injured internally. He was at once driven home and everything possible was done to save his life, but all in vain, and he died about an hour after the accident. His loss is regretted by all. His father-in-law was not seriously hurt."

An Evangelist: "The penurious, miserly, dishonest, murderous, immoral, glutinous, scheming, self-centered devil."

And the best of this lot, if not one of the best in all literature, is that by which "Punch" once took a rise out of a solemn and snodgy

  TEL. 3576 	<h1>I. DE LEON</h1> <p>Pumipinta ng BAHAY, CARATULA</p> <p>Ayos sa panahon.</p> <h2>Mababang Tumanggap</h2> <p>175 ROSARIO Manila, I. F.</p>	 TEL. 3576
---	--	---

Ateneo Rizal

College of Pharmacy—College of Medicine—College of Agriculture—College of Mines.

FOUNDED 1904—INCORPORATED 1909.

The new term opens July 1st. Inscription now open. New laboratories and greatly improved courses and equipment.—The best College of its kinds,—special night courses in shorthand type-writing and preparation for civil service examination.

For particulars apply to 719-723-725 Rizal Ave. Sta. Cruz. P. O. Box 733.

Taller de Escultura Marmoleria y Plateria

—DE—

C. CASTILLO é HIJO

Premiada en la Exposición de Filipinas Con medallas de Oro y Plata

Se reciben toda clase de trabajos consistentes en Imágenes, Andas, Altares, Pulpitos, Marcos, tallados, y bordalesas de oro y seda, etc.	♦	Lapidar, Panteones, Monumentos y mausoleos de Marmol y Estatuas de cemento, etc.
--	---	--

Calle R. Hidalgo, Nos. 310 y 306 (antes) San Sebastian, Sta. Cruz, Tel. 3157

London newspaper:

"One of our esteemed contemporaries is very much worked up in its mind about Mr. Balfour's foreign policy, which it compares to that of the camel, which when pursued buries its head in the sand. We quite agree with our esteemed contemporary about Mr. Balfour's foreign policy, but we fear it is getting its metaphors mixed. Surely it is not thinking of the camel, which when pursued buries its head in the sand, but of the ostrich, which when pursued runs its eye through a needle."

Those Tasks

A task never grows smaller and lighter by sitting down and lamenting that it must be done, and there is an old maxim that teaches us that a thing "once begun is half done".

A farmer friend of mine has a boy of fourteen years, named Billy, who is like a few other boys of my acquaintance. His heart is heavy and a cloud immediately overspreads his mental horizon when he is asked to make himself useful.

"Billy," said the father one day, when I was at the farm, "why don't you go to work at that little patch of potatoes?"

"Aw", whined Billy, "there's so many of them, I'll never get them hoed."

His father walked away, and I heard Billy exclaim, in a tone indicating great mental distress:

"It makes me sick to think about those old potatoes!"

"Why do you think about them, then?" I said, laughingly.

"I have to," he replied, dolefully, with a sorrowful shake of the head. "I've been thinking about them ever since I got up this morning."

"How long, Billy, will it really take you to hoe them?"

"Well, at least an hour."

"And you've been distressed about it ever since you got up?"

"Well, I—I—" Billy began to grin, took up his hoe, and said, "I never thought of that!"

The potatoes were hoed in just forty minutes.

The Dauntless Boy

Oh, here's to the boy that forges ahead.

Whatever the obstacles be;

The boy who goes into the race with a smile.

And always is buoyant and free;

The boy who has grit to turn from dark clouds Their silvery lining each day,

Who bravely does face the struggle and pain

With never a sad word to say.

Life's race is a grand old race—yes, indeed!

For him who does ne'er think of luck,

But knows getting through the breakers ahead Dependeth alone on his pluck!

He dauntlessly smiles as away goes his boat,

He rows and rows hard, smiling still;

And, smiling, he takes his strong getthere stroke, Determinedly saying "I will."

He WILL, the brave boy who forges ahead,

Whatever the obstacles be!

The boy who clings to the getthere stroke

And always is buoyant and free—

A little ahead, with brilliant success

His efforts shall surely be crowned;

For yield must the world to the grim force of

The boy who can never be drowned!

Venta de todas clases de Sombreros del País.
Confección de Diferentes formas de Sombreros a Elección del consumidor.

Especialidad en Blanqueo y Compostura Promptitud! Esmero! Economía!

Baliwag Hats Sotro

P. C. REYES, Prop.

No. 1118 Ave. Rizal, Sta. Cruz, Manila, P. I.

Native hats of all Kinds for sale.

Hats made into different styles at the choice of purchasers.

Speciality in hat bleaching and blocking.

Promptness! Elegance! Economy!

¡HINTAY KAYO!

¡NATIKMAN NA BA NINYO ANG AMING

Ginebra Ayala

Ginebra S. Miguel

at Ginebra Nacional?

¡Kung Hindi pa, ay Sayang na sayang!

Makapagpapatotoo pa ng kanyang buti ang walang tigil na paglakas ng aming pagbibili at ang mga pagpuri ng nagsisibili sa amin.

¡TIKMAN NINYO!!

ng kayo'y magsipaniwala.

MGA LUGAR NA KABIBILHAN

Pakyawan { Sa aming gawaan No. 625, Echague, Maynila.
Sa aming tinggalan No. 630, „ „

Ayala at K.^a

Fabrica ng Alcohol.

Na itinatag noong 1834---May 82 taon na ngayon.

Echague 630, 652 Maynila, S. P

PATNUBAY NG BAYAN

PAHAYAGANG BWANAN

NAMAMATNUGOT

Sofronio G. Calderon.

PANGASIWAAN

758 Reyna Regente, Binondo

KARUNUNGAN

KAGALINGAN

AT KAPAYAPAAAN

HALAGA:

Isang salin: 10 cent.

Isang taón: P 1.00

Sa lalawigan at E. U. , 1.25

Sa ibang lupain , 1.00

Taón III

MAYNILA, MARSO, 1917.

Blg. 23

Sa ating Lehislatura

Itong "Patnubay ng Bayan" ay isa sa napasa-salamat sa pagkakapatibay ng ating Lehislatura sa kautusang nagpapahintulot ng "Divorcio" o paghihiwalay ng magasawa kailan ma't ang isa sa kanila'y ma'y matwid na humiling nito. Sa ganito nga'y mababawasan ang kahalayan sa mga angkang pilipino; nguni't iminumungkahi namin sa kanila (sa ating Lehislatura) na yamang sinisikap ng kapuripuri ang paglilinis sa ating bayan, ay pakalubusin ang paglalapat ng lunas sa iba pang kasalaulan o kahalayan, na, sa ngayo'y untiunting lumalaganap.

Ang tinutukoy namin ay ang kagagawang inuugali ng maraming dayuhan (at ng tagarito rin naman) sa mga kaladkaring babae rito sa atin. Ang isang dayuhan ay darating dito sa Pilipinas, hahagilap ng babang makakasama, magkakaanak ng isa, dalawa, tatlo....at sapagka't hindi kasal, ang kanyang mga anak ay anak sa hupaw. Pagkaraan ng lima o sanggayong taon ay uwi sa kanyang lupain at natira rito ang sukal [ang mga anak sa hupaw] ng dayuhang yaon. Ang ganyang salaulang pamumu-

hay na ngayo'y lubhang lumalaganap dito sa Pilipinas, maging sa mga dayuhan at maging sa mga tagarito ay marapat nga ring pagkulan ng isang kautusan, na yaong lahat na nag-sasama ng di kasal ay lapatan ng isang marapat na parusa upang masangsala agad ang ganyang kaugalian at tuloy hwag nating sapitin na itong ating lupain ay matawag sa ibang panahon na "bayan ng mga anak sa hupaw".

Ito nga'y iminumungkahi namin sa Lehislatura Pilipina.

Sa Murang Sabon ay Nagkaka-amoy ang Damit

Hwag kayong gumamit sa paglalaba ng murang sabon. Habang humihirang kayo ng malaking bareta ay lalong masama ang uri, na anopa'tlalo kayong nahahagaran. Uulit-ulitin niyo ang pagsasabon at gayon man ay nagtataglay pa rin ng masamang amoy ang damit.

ANG BAZAR NA MAY LUBHANG MARAMING TINDANG

Pang Mahal na Araw

AT LAHAT NA BAGAY PARA SA MGA PILIPINO AY ANG

LA PUERTA DEL SOL

49- ESCOLTA-49

Sa laki ng bareta ay walang sukat kinalaman ang url. Ang sabong Lenox, na kaigihan sa kamáy, ay makakapagpabuti ng ibayong higit kay sa isang malaking bareta ng murang sabon. Ang sabong Lenox ay agad nakalilinis ng damit at tumatagal ng higit sa makálawa ng itinatagal ng malalaking bareta ng sabong mura. Ang sabong Lenox ay nakalilinis na maigi ng damit at ang amoy ay nakabahalina.

Hwag kayong mabibighani sa laki. Ang sabong Lenox ang inyong gamitin, sapagkat sa paggamit niyo niyan ay di kayo magpapaulit-ulit ng pagsasabon.

Ang ating mga kochoero

Doon sa hindi palasakay sa karromata ay hindi makakapuna ng mga kapansanan sa pagsakay sa mga iyan; nguni't sa mga palasakay ay di lingid. Di namin nilalahat at marami rin namang mabuting kochoero, ay tumawag kayo ng isang karromata at lubhá pa't may sabong ó karrera ó pista, ay hindi man lamang kayo sagutin ng kochoero. Dito'y tinatawagan namin yaong mga kochoerong may ganyang pangungugali, na mangyaring magtaglay ng kaunting kabaitan ó sa katagañg sabi'y matutong makipagkapwá tao. Sakaling sila'y may hinahabol na sakay ó kaya'y papauwi na, ay magsabi ng katotohanan at sa ganay di sila kagalitan.

Mayroon din namang mga kochoero na pag nakahalatang siya'y gagamitin ng kanyang sakay ay karakarakang magbabarumbadó, na halos ipaghampasan ang kanyang karromata sa mga poste ó trambya, na kaipala'y siya tuloy nagiging dahil ng mga kapahamakan. Kung siya'y ayaw pagamit ay magabi agad sa sasakay na siya'y pauwi na at pagod na ang kanyang kabayo ó kaya'y ibang dahilan, at sa akala namin ay hindi sila pipilitin, malibang masamang tao ang kanilang makatagpó. Ang matwid kaipala ng isang

Damas

En estos tiempos tan delicados para la salud, por el temido cólera y otras enfermedades contagiosas, lo mejor es estar prevenidas, mandando todas nuestras ropas a lavar y desinfectar en la conocida lavandería de vapor

LA SANITARY STEAM LAUNDRY
Teléfono 529

kochoero kung kayá nagkakagayon ay dahil sa kababaan ng bayad kung ginagamit ng "por hora" na ₱0.40 sa unang oras at ₱0.30 sa mga sumusunod. Kung siyang dahilan ay may paraan, ang sila'y magkikiisa na bilingin nila sa Hunta Municipal na taasan ang bayad na "por hora", na kami man ay sang-ayon sa ganyang paraan, na dapat gawing ₱0.50 bawat oras ó hwag ng babaan sa ₱0.40 ang bawat oras. *

Mayroon namang mga kochoero na ayaw patatabi at ang ibig ay laging nasa gitná, na ganyan na lamang kung magpatulin kahi't sa mga likó ó gipit at mayroon namang laging nag-aantok. Ang mga ito'y isa rin sa mga pinagkakadahilanan ng mga kapahamakan, na makasagasa ó mabanggá sa trambya ó automobil.

Ang iba naman ay talagang hindi marunong humuli ng bisyo ng kabayo at hanggang sa minamartir ang nasabing hayop, na di man lamang iniisip na yaong kanilang tinatampalasan ay siyang nagbibigay buhay sa kanila.

Saká mayroong mga kochoero na di man lamang nakakaalam kung saan naroroon ang gayo't gayong kalye, na tuloy masasabi ng isang dayuhang maisasakay ng gayon; na dito sa bagay na ito ay iminumunkah! namin sa Hunta Municipal na ito'y pagukulan ng isang batas na ikasasaayos, o sa katagañg sabi'y isailalip ang mga kochoero sa isang paglilitis na gaya rin ng ginagawá sa mga "chaffeur".

"ANG TIBAY"

SINILASAN NINA TEODORO AT KATINDIG

Ave. Rizal blq. 2315 at Sucursal Azcaraga blq. 630

TEL. 3331, MAYNILA, K. P.

Kung masira na may paraang mabuo'y ibalik at gagawin ng WALANG BAYAD.
Tignang mabuti ang TATAK ng hindi malinglang ng mga manghuhuwad.

Mga nagpapatotoo ng kanilang mga yari:

"Katangi-tangi ang ginagawang napakabigpit na pagsisiyasat ng mga sinelas na nayayari sa araw-araw na kung ibabatay natin sa ibang pagawaan ay halos kalahati lamang. Datapwa't kung kaya ginagawa ito ng mayari ng ANG TIBAY ay sa pagkakilala niyang yao'y katungkulang di maalis nino man.

UNION DE CHINELEROS DE FILIPINAS.

Ang Sinelasang ANG TIBAY ay kinagigiliwan ng kanyang mga suki dahil sa pagkamaingat sa pagpapagawa.
PEDRO ROXAS.

Inaasahan ko pong ang kasunduang iya'y lalabas ding napakatibay gaya ng mga sinelas, at iba pang bagay na sa tindahang iya'y inyong ipinagagawa.
LOPE K. SANTOS.

DAPAT SUMPAIN

Sa loob at labas ng bayang kong abá may hari at punong walang paghahaká may taksil may lilong laging nakaakmá na sa bunying tuntuni'y isang maninirá.

Sa harap ng lipi'y hindi magkamayaw ang sakim at gutóm sa lahat ng hagay puri'y niyayurak sangpung karapatan dahil sa pagnanais ng dakilang yaman.

Ang hangal na punò sa loob ng bayan sa lahat ng dukha'y isang hariharian sa bawa't mababa'y siyang kátaastaasan at isa ring bayani ng mababang asal.

Maraming alipin ang sakim na hari na pawang dungo't walang pagwawari sunod sa iyutos na walang paglilimi kahi't pag kadiwará ng bayan at lahi.

Sa tuntuning ito'y kapag nagabayá tayong mamamaya'y pagkakabihirá may matuwid ka may pawang walang bisá sa harap ng hari't punong maninilá.

Kapag ang tao'y walang pagmamahal sa tunay na lipi't bayang tinubuan sa trono ng sama'y doon tinatanghal ng mga dakilá at may karangalan.

At kung ang tao nama'y walang paghahaká sa sariling buhay at nagpapabayá

kaaway ng baya't laging kinukutya ng may karangalan sa alin mang lupa.

Ang sakim na punò at masamang asal saan mau tumungo'y ligalig sa buhay kabaka ng matuwid at pinangdidirihan ng alin mang lipi sa lahat ng bayan.

Sa anyò at kilos ang banal mong pusò sa dilang matamis kapag narahuyò pawang kabaliwan ang sa iyo'y ituturò ng sakim na hari at masamang punò.

Kayá dahil dito'y hwag mong ipabayá na ang liko't bugtot siyang managaná karapata'y itutol hwag mangayupapá sa harap ng punò at haring kuhilá.

Ang bawa't masama'y kung ating bayaang lumuklok sa trono ng kaligayahan kalupitang gawa'y siyang mamaibabaw sa ulo ng ating mga kapisanan.

Kayá ikaw naman tao, na pinagpupunuan ng haling na punò't walang pagninilay sa bunying tuntuni'y isa kang sagabal't sa tumpak na matuwid laging nasisinsay.

At iyong gunitain sa bawa't sangdali ang pagkakapugal ng dakilang lahi at kayá namamaslang ang sakim na hari nasa namamayang walang paglilimi.

At sa buhay na ito'y sukat pagwariin ng alin mang lipi ng bayan natin kapag napasakop sa libis na tuntunin kungdi man busabos ito ang alipin.

Yu Biao Sontua

Dasmariñas No. 209. Manila, I. F.

Comerciantes en toda clase de Productos del
Pais.---Importacion de Arroz.---Molino de Arroz en
Bautista, Pangasinan.

Armadores del Vapor

Y SONTUA

SUCURSALES:

Calbayog, Catbalogan, Carigara, Tacloban y Surigao,

Direccion Telegrafica: "SONTUA".

Tel. 68. Box 186.

At ang sakim na hari sa pilak at yaman
ay siyang tanikalâ sa gipit na buhay
ang punong masama'y ang nakakabagay
mabangis na hayop sa bundok at parang.

Sa lehat ng ito'y isang paglilining—
ng tao sa bayan ang dapat gamitin
at sa madaling sabi kung nakaririmarim
ang punong ganito'y dapat na sumpain.

BANAAG

Obando, Bulakan, P. I.

Maningning at dakilang talumpati ng Pangulong Quezon sa Opera House

(Karugtong)

Ang balak ng mga paring nakapangyayari sa simbahanang Romano.

Isang kapalaran natin ang pangyayaring nata-tag dito sa Pilipinas ang pagkakahiwalay ng simbaha't pamahalaan. Ang karapatang iyan na inusig ni Rizal at buong lugod na tinumbasan ng kanyang buhay ay natamo natin. Ang pangunahin batás ng Pilipinas ay nagpapasya ng lubusang paykakahiwalay ng Pamahalaan at ng Simbahan. Datapwa't gayon man, ang kasamaang binaka ni Rizal ay hindi rin napawing lubos, at kung hindi ididilat ng bayan ang kanyang mata at gagamutin ng totooanang paggamot ang sakit, ay hindi dapat ipagtaka, na makaraan, ang ilang taon, ay makitang tayo'y mapabalik sa kalagayang kinaroonan natin noong 1896. Tunay ngang hindi na natin namamalas ang hayagang pangangayupapâ ng mga namamahala sa bayan sa mga may kapangyarihan sa simbahan; hindi na ipinagmamalaki ng mga taong ito na sila'y nakapangyayari sa loob ng pamahalaan. Ngunit, kaginoohan, kailangan sabihin ang katotohanan; kailangang ihayag ang pangyayari bago sumapit ang kapanahunang ang pagpapahayag ay lubhang huli na. May hangad, ngayoy may balak ang mga may kapangyarihan sa simbahan, na kanilang masaklawan ang pamahalaan sa pangasiwaang bayan. Palihim at pasubasubali kung minsan, at kung minsang tahasan at hayagan na ang mga may kapangyarihan sa simbahan ay nanghimasok sa mga ba-

Ang "Sampagita ni Rizal"

Bb. Sofia M. Aquino

Si Bb. Sofia M. Aquino, ang Sampagita ni Rizal na namatnubay sa dakilang pagdiriwang na ginawâ ng mga nayong Tayuman at San Lazaro, Sta. Cruz.

gaybagay na naukol sa ating pamamalakad-bayan at politika. Ng kapanahunang aking linalakad sa Amerika na matamo ng bayangpilipino ang lalong malaking kalayaan at lalunglalo na ng pagasapan ang Bill Jones, mula ng ito'y mapaharap sa Kapulungan doon, hanggang sa mapagtibay, ang boong lakas ng mga obispong hindi tubô sa Pilipinas ay pina-galaw sa Estados Unidos ng laban sa mga karapatan at mga mithiin ng bayan pilipino. *Ang hesuitang si Finigan.*

Sa "convencion" ng mga demokrata, na ginanap sa Baltimore, noong 1912, ang hesuitang si pari Finigan, samantalang aking linalakad na mamalagi sa palatuntunang demokrata ang kapanakuanang tayo'y bibigyan ng kasarinlan ay nagsumakit namang hwag kong matamo ang gayon. Dapat ninyong mabatid, mga kaginoohan, ng tahasang pagkaalam, na sana'y walâ tayo ngayon nitong kalayaan pamamahala sa loob ng ating bayan, ni ng pag-asa sa pagsasarili sa balang araw, kung ang pagsusumiga-

ATELIER ARELLANO

162 Escolta

Tel. 3434

Ito ang pakuhanan ng retrato na yu-mayari ng boong ayos at linis. Ang halaga'y pangkaraniwan at sa ikasisiyang loob ng nagpapakuha.

Inyong pagsadyain at ng kayo'y maniwala.

sig ng mga paring amerikano ay nanaig sa loob ng pangasiwaan at Kongreso ng Estados Unidos. Datapwa't isang karangalan at kapurihan ng ating bayan ang pangyayari na pinaabot sa Amerika ng ilan nating kababayang klérigo ang pagsang-ayon sa hangarin ng kanilang mga kapatid; bagay na nagpapakilalang sina Burgos at Zamora ay may mga kapanunod pa rin.

Ang mga gurong dayuhan.

Sa ating mga Kapulungan ay may isang batas na hindi pa pinagpapasiyahan. Ang bayan pilipino'y may karapatang magpasiya sa bagay na ito ng walang panghihimasok ang kahi't sino. Ang bayan ay may karapatang magparating ng kanyang tingig sa tainga ng kanyang mga kinatawan, ang mga ito namay may karapang magpasiya ng alinsunod na isaakalà nilang lalong nararapat at nababagay sa bayan. Tayo'y sapat na upang sumuri sa lahat ng anyô ng bagay na ito, at mayroon tayong lubos na katalinuhan at pag-ibig sa bayan upang hwag ng mangailangan na ang ilang gurong dayuhan ay mag akalang tayo'y nababagay turuan nila at pagsabihan na kung ano ang nararapat gawin. Isang kasagwaan, na ang mga dayuhan, kahi't na sila ministro ng isang pananampalataya, sa loob ng isang pamahalaang walang tinataglay na relihion, ay magpataw sa sarili ng karapatang magpahayag ng kanilang hangarin, sa isang paraang walang kapitapigan at kung minsang mapagbalà pa, ng kung papano dapat kumilos ang ating Lehislatura, na siyang pinakamataas na kapangyarihan bayan. Hindi ko masabi kung gaano ang magiging halaga ng kanilang mga pangungusap sa budhi ng ating mga mangagawa ng batas. Sa ganang akin ay ipinagtatapat ko sa inyong hindi makapagbabago ng munti man. Sa aking boto ay walang makapagpapasiya kundi ang bayan at ang aking pananalig.

Alagad ni Rizal.

Kaginoohan: Unawain ninyong lubos na hindi ko binabaka ang alin mang pananampalataya. Kinikilala kong ito'y kailangan. Hindi ko nasang alisin ang pagkakatatoliko ng bayang pilipino.

Bailes

Damas:

¿Quereis ser las reinas del salon en bailes donde sois invitadas?

Manda vuestros costosos ternos de Jusi y Piña á lavar en

The Sanitary Steam Laundry

TELEFONO 529

918 Calle Arlegui.

lipino. Ang aking binabaka, sapagka't ako'y matalik na alagad ni Rizal at sa dahilang pinanununtunan ko ang kanyang mga aral, ay ang panghihimasok ng alin mang pananampalataya sa mga bagaybagay na ukol sa Pamahalaan. At yamang nabanggit na rin lamang ay sasabihin kong bilang pasubali, na ang daangdaang taong tinalikdan ay nagpakilalang ikabubuti pa nga ng Simbahan ang di niya panghihimasok sa mga bagay na ukol sa pamahalaan sa bayan.

Ang huling landasin.

Mga ginoo: Hindi hangad na gambalsin pa kayo ng mahabà. Isang salitâ lamang ang idaragdag ko sa mga nasabi na. Nararapat tayong kumilos na wari'y isang bayang nakakikilala ng kahalagahan ng kanyang ginagawâ. Ang pagsamba kay Rizal ay nangangahulugang ang buong bayan ay nagpupuri sa mga adhikang kanyang pinagtanggol at pinagkamatayan. Ang mga hindi umaalinsunod sa mga aral ni Rizal ay lumalait sa sarili at lumalait sa pangalan ng Dakilang Bayani sa pakikilahok sa mga paraugal na ukol dito. Ang sumansang-ayon na ang mga may kapangyarihan sa simbahan ay makapanaig sa pamamahala sa bayan, ay kasang ayon sa pagkabari kay Rizal at muling pinapatay ito. Dapat nang sabihin ng tabasan. ¿Papayagan bagâ nating mamalagi sa Pilipinas ang kagagawang binaka at pinagkamatayan ni Rizal? Kung hindi natin papayagan ay karapatdapat nang tayo'y magpatuloy sa pagbubunyi sa araw ng kanyang kamatayan sa taon taon. Ngunit kung ating papayagan ang tinurang panghihimasok ng mga maykapangyarihan sa simbahan, sa ating pamamahala, ay dapat nating pawing lubusan ang pangalan ni Rizal sa kabilang ng ating mga bayani.

Ang ating mga bugtong

Dalhin kung makalimutan kung maalala'y iwan.

Kat. Kung makaramdam ng pagpalikod.

Iisa ang pinasukan

tatlo ang linabasan.

Kat. Barong pang-loob.

Bago sa dayuhan ay sa kababayan muna

Kaya't kung mangangailangan kayo ng sombrero, ay tingapin niyo ang

SOMBRERERIA

NI

V. LIWANAG

Binundok, Juan Luna 351

Pahunang tagalog at yari rito

Tangi sa pagpapaputi at pag-aayos ng kahi't anong anyong ibigin.

Mura ang halaga at hindi mapipintasan ng sinomang maselang.

Subukin at ng matotohanan.

Nakalantad kung gabí
kung araw ay nakatabí.

Kat. Banig.

Nakaluhod kung gawin
nakasamba kung lutuin
nakatingalâ kung kanin.

Kat. Chokolade.

May isang pantelehopya
may butas sa gitnâ
may panday na pandalirot
may butas sa tuktok.

Kat. Seradura.

May isang dalagang naliligò
ang katawâ'y basâ, ang ulo'y tuyò.

Kat. Kiyapò.

Dalawang dulo'y matilos
ang gitnâ'y matambok
fili redentor mundi deus.

Kat. Pill.

Sinasamba't linililo.

Kat. Sambalilo.

Kung tiklupin ay malapad
makitid kung iladlad.

Kat. Nangungumpisal.

REGINO RACELIS

Sariaya, Tayabas.

Hula o pamahiin ng mga Astrologo

Sa mga ipinanganganak sa bwan ng marso.

- 1.—Mákakasal na matimawâ at magiging ma-
giliw na magulang.
- 2.—Mamamatay sa isang Ospital.
- 3.—Magmamana ng yaman.
- 4.—May ugaling masungit.
- 5.—Mahilig sa pakikipagbaka na siyang ika-
papahamak.
- 6.—Mánunulâ ng magagandang pananalitâ.
- 7.—Sa paugingibig ay magtataglay ng mara-
ming samâ ng loob.
- 8.—Magkakausapin at mabibilanggò.
- 9.—Manglalasing.
- 10.—Mahilig sa mga kulukutí.
- 11.—May malamlam na pangungugali,
- 12.—Lubhang mapagmagandang-loob.
- 13.—Mapaglakbay sa dagat.
- 14.—Máliibig.
- 15.—Tatandâ ng maginghawa.
- 16.—Manghuhuli ng mga hayop na ganid na
magdadasang ng mga kapaniban.
- 17.—Magtataglay ng maraming pagsasalawa-
han sa kanyang yaman.
- 18.—Magtataglay ng maraming samâ ng loob

Mindanao Lumber Co.

(SOCIEDAD INCORPORADA)

Gran Aserradora mecánica establecida en Naga—Naga,
(Zamboanga.)

Grandes existencias de Maderas del Pais de todas
clases y dimensiones á precios sin competencia.

Agentes Generales,

GO-TAUCO Y Cia.

Soler 214,

MANILA.

Tel. 471.

- sa kanyang mga kasangbahay.
- 19.—May katanġtanging katalinuhan.
 - 20.—Magdadanas ng mga kasakunaan sa pagkabinatà at mamamatay na maaga.
 - 21.—Magiging dakilang artista.
 - 22.—Mahilig sa mga dulà ó "teatro".
 - 23.—Hambog.
 - 24.—May likas na mapagsarili at masungit.
 - 25.—Makapagaasawa ng mabuti.
 - 26.—Magkakaroon ng maraming anak at kaonting kakayahan.
 - 27.—Lubos na kaginghawan.
 - 28.—Magtatangkà ng pagpapatiwakal.
 - 29.—Máibig at laging gicinghawa.
 - 30.—Tatandà ng kapanglawpanglaw.
 - 31.—Mahilig sa musika na siyang ikasasagwil ng kanyang pag-aaral.

Ang hapon sa harap ng bagong suliranin

Isang bansang ibig makapangyari sa Pasipiko, isang bansang dito sa Silangan ay may malawak na saklaw ng paninġin, ang sa harap ng bagong suliraning ukol sa digmà, ay may kilos na kapunapuna.

Binabanggit namin ang Hapon, iyang bansang

ninikat na araw. Sa maluwang na damit ng mga taong iyan ay tila napapaloob ang isang malaking bangarin; sa mauggas ng kanilang kimono ay tila natatagò ang makapangyarihang diwà ng isang pailong kapangyarihan.

Sila ay di naniniwalà sa isang kapayapaang noong mga nagdaang araw ay sinisikap ng Estados Unidos. Umaasa silang ang kapayapaan ay mangyayari pagkatapos na ang malayang America del Norte ay makilahok sa digmaan. Hinulaan pa nila na ang Amerikang iyan sa pangangulo ng isang Wilson ay makikipiling sa *Entente* o sa mga bansang magkakaanib upang kabakahin ang Alemanya at ang kanyang mga kakampi. At tila may katuwirang pinagbata-tayan ang Hapon. Ang kanilang mga páhaya-gan ay nagkaroon ng bibig nina Elias at David. Ang Estados Unidos ay nasa harap na ngayon ng isang pintuang bukás na tungò sa digmaan. Handà nang makidigmà si Tio Sam.

May kinaalaman kayà ang Hapon sa bagong suliranin ng digmaan? Ewan natin. Ngunit may paghahangad kayà ang Hapon na makilahok sa digmaan ang Estados Unidos? Marabil.

Ang Hapon, sa mula't mulà pa ay ibig maging hari sa mahiwagang Pasipiko. At upang matupad ang kanyang layuning ito ay nangangailangan siya ng isang lakas na kung di man magbubuhat sa kanyang sarili ay magbuhat man lamang sa panghihinà ng malalakas. Ang

BAZAR VELAZCO

(ESTABLECIDA EN 1852).

Calle Nueva 120-134

Binondo, Manila, P. I.

Articulos de alta novedad propios para

REGALOS

Importacion directa de Europa, America, Japon y China

ALMACEN DE TEJIDOS

Encajes, Tiras Bordadas, Generos de Punto, Cintas, Sederias,

Lanas y Tejidos de Fantasia.

Telephone 3011

P. O. Box 135

Cable Address:

"Velasco," Manila

E. U. kung makikidigma ay isang pagkakataon para sa Hapon upang magpalakas sa anumang paraan. At idito na kayâ nasasalig ang kaibigan ng Hapon na makidigma ang Estados Unidos?

Sa ano't anumang ay di maitatangging malabis ang hangad ng Hapon na ang America niya Wilson ay makipagbaka. Ang kusang paghahandog sa hukbo ng E. U. ng mga Hapong nasa Haway, ay may kinalaman sa hangarin ng kanilang bayan. Ang Hapon na malaon nang may sugat sa puso mula pa noong maging suliranin ang pagpasok ng hapón sa Kalifornia, ay naghahangad ng isang mabuting pagkakataon upang ang sugat sa puso ay tuluyang mabahaw. Ang mga nabibiting panukalâ ng mga Estadong Oregon at Idaho laban sa pagpasok ng mga hapón sa kanilang lupain, ay mga kadahilanan pang mababanggit sa bagong hangarin ng Hapon sa harap ng bago ring suliranin.

Samantalang ang Hapón ay gumagalaw, ang Estados Unidos naman ay nagmamasisid sa Hapon.

Sa harap ng bagong suliraning ukol sa digmaan ay una nang kumilos ang Oregon, na ayon sa balaña ng mga pahayagan ay nagurong ng panukalang pagpipinid ng pintuan sa mga magsasaka at manggagawang hapón. Susog sa ganitong ginawâ ng isang Estado sa E. U., ay lalò nang nabubuhay ang pagasa ng Hapon sa ibubunga ng isang maluwa na kaparaanang ang kanilang bayan at mga tao ay maging makapangyarihan, di lamang sa kanilang lupa, kundi (kung mangyayari) ay maging makapangyarihan pa rin sa ilalim ng kanilang mga karapatan, sa ibang lupa. At sino ngâ ang makatatarok sa ilalim ng mahiwagang hangarin ng ating kalapit bayan?

Ang Hapón ay talagang mahiwagâ! Mayroon nga bang di sa pangyayari na ang mga bulaklak ng Crisantemo ay magsabog ng bangô sa malawak na Pasipiko!.....

At samantala'y magaral tayo rito sa mga galaw ng Hapon sa harap ng bagong suliraning ukol sa digmaan.—ISANG KUROKURO NG "PAGKAKAISANG NG BAYAN".

PAUNAWA

Sino mang ibig sumuscribí rito sa "Patnubay ng Bayan" ay sumulat kay S. G. Calderón, 758 Reina Regente, Binundok, -P.1.00 isang taón sa Maynilâ. -P.1.20 sa lalawigan. Ang sa taóng nagdaan ay P-2.00.

Pasanglaan

NI
G. GUILLERMO RUIZ
845-847 Clavel, Maynila.

Madaling pagsanglaan
Magaan ang patubô
at mabuting humalagâ.

Siya ngâ ninyong pagsadyain.

The American Bible Society

503 Avenida Rizal.

Nagbibili ng mga Biblia sa iba't ibang wika.
Inyong pagsadyain at pagkakalooban kayo ng ayon sa halagang taglay ninyo.

Kay Ganda Mo

"Kay JULING"

Juling; kay ganda mo. Walâ kang katulad gandang pangbihirâ sa bayan at gubat gandang taga langit sa lupa'y di dapat at gandang mahinhin tulad sa bulaklak.

Ulol na binatâ ang hindi humangâ at hindi magturing na ikaw'y diwatâ na dapat purihin hangâan ng madlâ gawing isang Reyna ng langit at lupa.

Liway-way ng araw ang iyonng kawanis malamlam, malamig, masamyô't matamis maamo't mahinhin, malagkit tititig lalò kung pumungay mandi'y taga langit.

Ilong mong matangos, matâ mong mapungay bibig mong masamyô, tinig mong mahinay pisngi mong mapulâ, buhok mong mahusay ang nagbigay dilag sa ganda mong taglay.

Nakakawangis mo'y sariwang bulaklak na busog sa dilig ng mabangong nektar tubô sa mayamang hardin ni Balagtas na siyang libangan ng pusong bagabag.

Galing saan kayâ ang ganda mong taglay sinong taga langit ang iyonng hinirnan ng gandang himalâ, gandang wari'y buwang sa ningning at anyo'y walang pinagibhan.

F. VILLA.

Lukban, Tayabas, K. P.

DATING PILIPINAS

Akda ni Sofronio G. Calderon

Ito'y isang aklât ng kasaysayan ng ating mga kanunuan na pagkakaalaman ng kanilang ayos ng pamumuhay at patî ng kanilang sulat noon.

Bumili kayo sa mga tindahan ng aklât. Isang salapi ang isa.

"ANG BATONG BUSILAK"

MARMOLERIA
Sociedad de Obreros Filipinos

Se reciben toda clase de trabajos en Mármol como Lápidas, Monumentos, Mausoleos, Pila Bendita y Limpiezas, Esculturas, Bustos de Rizal en Bronce, Cemento y Madera.

Mariano del Mundo, Gerente.

408 Padre Gomez, Sta. Cruz. Maynila, I. F.

Mga Hiwaga ng Inkisisyon sa Espanya

Sinulat ni M. V. de Ferreal

Salin ni Calderon

(Karugtong)

—iPurihin nawá ang Dyos!—ang namulas sa bibig ni Enriquez, na may kunwang pagsisisi sa kanyang mga naging sala;—itunay nán ikaw ay manggagaway, Chapa! At sa ganáng akin, liban sa iyo ay walá nang iba pang mápipili ang kanyang kamahalan na makatutulong sa pagsasagawá ng kanyang kábanalbanalan at dí mababagong pasiya. Talatas mo ngá, Chapa, na ang tangin layon ng ating banal na inkisidor ay agawin sa demonyo ang kálulwa ng dalagang iyan, anopá't sansalain ang kanyang pag-aasawa kay Don Esteban de Vargas, na dí umano'y anak ng "marrano" at apó ng moro.

Ang tinatawag na "marrano" sa Espanya ay yaong mga moro't hudyo na nangahikayat sa relihiyong katolika

—iOh! siyangá,—ani Chapa na nag-antandá.—Ang panginoon ko'y nápakabanal, na ang tanging nililingap ay ang kagalingan ng langit. Nguni't hwag mong sabihing ako'y manggagaway—ang dugtong niyang parang nápapahangá, —isang salitang gaya niyan ay dí dapat mamulás sa bibig ng isang tao ng Santo Oficio; sa-pagka't sa paggantung palá ng aking sikap sa paglilingkod sa Kábanalbanalang Inkisisyon, ay dí malayong ilahad ako ng salitang ito sa unang kapasiyahang idadaos sa pagdiriwang ng mga tagumpay ng haring Dn. Carlos, ng pinakagigiliw nating hari.

—Siya na, Chapa, ikaw ay totoong nápakabuting katolika at tapat na linkod ng kábanalbanalang Inkisisyon at walang sukat ikatakot. Hindí maglulwat at tayo'y magkakaroon ng isang dakilang kapasirahan; ang una'y isasagawá pagkaluklok sa trono ng ating pinakagigiliw na panginoo't haring Don Carlos, t ipinangangakó ko sa iyo ang lalong mabuting dako sa dakilang balkon

ng pangulong liwasan, upang makita mo ang pagsunog dito sa lahat ng ásong erehe (1).

iMabuti!—ang nabuká sa bibig ng dalagang andalusa na pumakpak sa katuwaan.—iOh, Gi-noong Enriquez! dí umano'y mahigit sa labing limang erehe ang susunugin at nápakarami ang "pagbibigyan lugod" ng kanyang kamahalan; kaylanma't tatalikdan ang maling pananampalataya at mag-iibig mamatay na parang mububuting kristiyano. Ang mga ito'y bibitayin mu-na bago ihagis sa apoy. iOh! gaano kayang kagandá! G. Enriquez, ipinangangakó ninyo sa akin iyan, itotoo pu ba?

—Isinusumpá ko sa iyo, sa pangalan ng Amá, ng Anak at ng Espiritu Santo, at sa kapahintutulan ng banal na inkisisyon sa Sebilya. Magiging marilag.—ang dugtong pa ni Enriquez, na nápapahangá siya sa masiglang sikap ng hitana hinggil sa Santo Oficio.

Nguni't kung pinagmasdang maigi sana ang mukhá ng andalusa ay disin nápunang namutlá ang kanyang mapulang labi at nangilabot ang mga buháy niyang matá; at sana'y nápalapitlapit sa suot niyang tersiyopelong itim ay disin nárinig ang kabá ng kanyang dibdib, na simulá ng pagsisising untiunting sumasalooob niya.

Ang kapatid ni "Koko" ay walá ring taglay na dugong wagas na katólíka, kung tutuusin ang kanyang mga kanunuan at dí nga rin lubhang tiwasay sa harap ng Inkisisyon, na dahil sa takot ay napaaring lingkod; at sa pagkukulang niya ng tiwalá sa kakatwá at pakunwang kilos ng kawal ni Kristo, ay nagmagilas at nagkunwang ikinatuwá niya.

—iOh! ipagka butil! ipagka butil!

Ng sangdaling ito'y namasdan niya ang malalaki't nag-iitimang matá ng predikador na nakatitig sa kanya. Ang prayle ay dí sumayang ng kahi't isang salitá sa kanyang pakikipagusap, ni isang kilos man laman ng kanyang pagmumukhá.....

—Bigyan mo kami ng alak,—anang kausap.

At ang abang si Chapa, sa katuwaan makaiwas sa mga mapanuyasat na titig ng paré at sa ganitong salitaan na tuwituwina'y nakapanngilabot sa kanya, ay agad nagmadaling humanap ng isang sisidlang punó ng alak, at inilapag sa harap ng paré.

Si Enriquez ay may daláng isang bangkó upang mápuan niya sa harap ng pransiskano, ay siyang pagpasok sa taberna ng isa pang katao. Lumapit sa prayle ang bagong dating at nag-

Sombrereria at Sastreria

—DE—
P. AUSTRIA

Carriedo 247. | M. H. del Pilar, 409, Ermita
Tel. 4482. | Tel. 3503.

Nagbibili ng sarisaring mga bagay para sa mga lalake, gaya ng sapatos, medyas, corbata, panyô, lalong lalo na ng mga sombrero rito sa Pilipinas.

H. M. MAYOR

DENTISTA

Gumagamot sa mga paraang pangkasalukuyan ayon sa mga huling pagkasulong ng karunungan at pagsasagawa ng odontologia.

Bumubunot at gumagamot ng walang bayad sa mga mahirap.

Magsadya kayo sa kanyang tangapan upang inyong matunayan.

Marry Chiles Christian Hospital

135 Calle Gastambide, Sampalok.

Tel. 3723.

Manila.

tapon ng tingin may kahulugan:

—Iyan ba ang ating banal na katiwalá?—
ang masaya niyang tanong.

—Iyan ngá, Senyor Prasko—ang sagot ni Enriquez.

Nagtindig ang paré at naghalukipkip. Gayon din ang ginawá ng bagong dating. Pagkatapos ay pinagpalit ng paré ang pagkakahalukipkip ng kanyang mga kamáy, saká yumukod kay Prasko ng bilang pinakabati; ginawá rin nito ang gayong kilos, anapa't sa pagyukod nilang dalawa ay marahang nagtamá ang kanilang noo. Ito ang batián ng magkakapatid sa Santo Oficio.

Nguni't si Prasko ay di nagkasya sa gayong pagpapakilala; inilitaw ang kanyang dibdib, at ipinakita sa ibabá ng kanyang chaleko ang isang plakang pilak na may larawan ni Kristo na patiwarik ang pagkalagay. Sa gitná ng pinakadibdib ng Kristo ay may isang araw na nagniningning, sagisag ng liwanag, nakákatawang tandá ng Inkisisyon, na siyang nagbabadya ng kakilabutan at panglilipol.

Dito sa bulung senyas ay hindi tumugon ang pransiskano.

Tinignan ni Prasko si Enriquez ng mabalasik at may paghihinalá.

Si Enriquez ay nagpaikbot ng balikat, na para bagáng yao'y walang kabuluhan sa kanya.

—Hindi natin kakapatid—ang bulong ni Prasko.

Si Enriquez ay sumenyas na siya'y may hinalá.

Sinasabi ko sa iyo, na siya'y hindi kakapatid natin, ang ulit ni Prasko,—at náipagbili tayo; náipagbili, charirinig mo ba?—nagpatuloy, na pinipisil ng malakas ang kamay ni Enriquez; at ang mabalasik niyang pagmumukhá ay nagbabadya ng matinding galit.

Bagaman ang lahat ng ito'y nangyayari sa bulong, ay nápuná rin ng mga suki ng taberna yaong mga kilos na nagpapahalatá ng pagkakaalit. Pinagtinginanan nga ng lahat ang paré, na palibhasa't walang kibó at di umiimik, ay para bagáng nápalagay na saksi at hindi isa roon sa kakatwang pangyayari.

Palibhasa't ang pransiskano'y may pagmumukhang kagalanggalang ay may ilang nangahas mag-sisigaw at hanggang sa pinagbalaan sina Prasko at Enriquez.

Bagaman inaasahan nilang sila'y makagaganti, sakaling sila'y lapastanganin, ang mga kakapatid ng Santo Oficio ay di makapangahas na mangdaluhong sa mga taganayon ng Triana, palibhasa't talastas nilang sa pagsasanggalang ng

isang prayle ay sapat na papatay; nguni't ang Inkisisyon ay higit na nakapangyayari sa bayan kaysa mga paré at mga prayle.

Sa pamamagitan ng isang matalinong laláng ay hinarap ni Prasko ang nagsisiinom ng alak na paraparang masamá ang kilos at tingin, at sinabi niya sa kantiang:

—Mga kapatid, ikayo ba'y nangápakasana nang mga katoliko na inyong ipinagsasanggalang ang isang kaaway ng Inkisisyon?

Dito sa kakilakilabot na salitang Inkisisyon, lahat ay nagsitungo, at yaong masiglang mukhá ay nangamutlá, na para bagang binagsakan ng lintik itong mga taong punghas at maguguló. Walang nangahas bumigkas ng kabi't isang salitá.

Ng magkagayon. hindi pinakundanganan ng paring predikador ang galit ni Prasko ni ang kapusukan ng mga tulisan ng taberna, kundi nagtindig at tinungo ang pintuan sa gitná ng isang lubos na katahimikan.

—Ano ngá—ang sigaw ni Prasko,—ipababayaan ba ninyo siyang makataasang ganyan? áwalá na bang sinoman sa inyong makapagsusumbong sa mga agusi ng Santo Oficio?

!Ako! Iako!—ang sagot ng nangingilabot na si Chapa.

Pagdaka'y tinungo ang pintuan sa pag-ibig na maiwasan niya ang panganib na lagi niyang kinatatakutan; nguni't ng pipihitin na niya ang susi ay tinignan siya ng pransiskano ng isang tinging matiim at nakapangingilabot, na si Chapa ay natigilan, nagduop ng mga kamay, at lumuhod sa harap ng tagapangasiwá ng Dyos.

Sa isang tibok ng kalooban ay paraparang nangayupapá sa kanya ang mga tulisan, na para bagáng nagsisihingi sa kanya ng tulong laban sa isang lihim na kapangyarihan na di nila mapangahasang kalabanin.

Pagkatapos ngang malingon ng prayle ng boong gará yaong kapulungan napipipi't natitigilan, ay tinapunan sila ng isang tinging malwalhati, at paglabas sa daa'y nawalá, na sinoman kahi't si Prasko, ay di nag-isip pumigil sa kanya.

—Náipagbili tayo, ikahalayhalay!—ang Prasko na tinignan si Enriquez, na natitigilang gaya rin ng iba.

—Walang nálalaman—ang tugon ni Enriquez.

—Kung gayo'y kumilos tayo—ang badyang mahinahon ni Prasko;—sa bagay na ito ay di na tayo nangangailangan pa ng tulong ng iba.

At ang dalawang "kawal ni Kristo" ay sabay na lumabas sa taberna.

M. Salvador

San Vicente 444 en los bajos de la oficina de Andrews

TEL. 3253

Se Reciben toda clase de Trabajos de Pintura como Caratulas de Cristal y Bronce.

Decoración de Edificios, Retratos

Letras de Madera y Azogue de Cristal Etc.

Precios razonables.

Ngayo'y panahon ng 'Sakit ng Ngipin'
Kung hahanap kayo ng DENTISTA ay
tunguhin ninyo si

Dr. A. Vergel de Dios

447 EVANGELISTA

at walang sakit na gumamot 6 bumunot.

II

Ang palasyo sa Gardunya.

Sa dulo ng nayon ng Triana ay may mga dating tahanan guho na anyong yari ng mga moro, na ang nangagbuntong mga bató ay pinagpupugaran ng mga ibon sa gabí.

Ang mga pulubing walang silungan at ang mga batugang hitano ay madalas na nangatutulong sa mga batong yaon kung gabing sa'at saan ma'y walang mapangalungan sa Andalusya: at kung taginaw ang matatandang babae, na nangag-uumpukan sa init ng araw, ay nagsisihanap din ng kublihan sa mga guhong yaon dahil sa maginaw na simoy ng hangin.

Sa naglalaparang mga sirang pader, ay agad napagkikilala sa nangatitira pang mga palamuting gawang aniwagi, na doo'y may natayong malaki't mainam na gusali: at sa gitna ng mga guhong yaon ay may isang mataas na haliging maganda't makinis na siyang umalalay ng isang bobedang kinalatan ng mga palamuting árabe na di pa naaano. Isang pader na halos buò pa, bagama't tila may kahunaán, ay siyang bumabakod sa haliging ito, na kaipala'y naging gayak ng isang kabahayang mainam, na ang nasukan ay pinagtibay ng isang pintuang makapal.

Sa mga buntong ito ng bató ay nagsisitubò ang sarisaring halamang gubat, mga damong nangamumulaklak ng kulay rosas, mga alef, mga kawayan, mga punò ng rosang ligaw at mayayabong na laurel, na ang lilim ng kanilang salisalimuot na mga sangang lungtian ay siyang tumatakip at nagbibigay lilim dito sa náluluwal na guho.

Ang dakong yaon, na nagsisilbing umpukan para sa mga kapuluhan ng mga kagawad ng "Katipunan sa Garduña" ay siyang pinaka palasyo ng "Dakitang pangulo ng kapisanan".

Lahat ng nakabasa ng mga akda ni Cervantes, ay makakaalala pa ng magarang tindig na kakatwa ni "Monipodio," punò ng mga tekas sa Sebilya. Ng panahong yaon na siyang sinasalaysay natin na una ng limang pung taon sa panahon ni Cervantes ay may isang samahan ng mga tulisan sa Espanya na kinakalinga ng ilang pulés. Ang pinaka punò ng katipunang ito, na nagsimula noong mga unang taon ng siglo XV, ay nasa Sebilya na may katwang anyò, pormal at masungit, nakapangingilabot ang pangungusap, at ang likas ay tindig ng mga tao sa una, na sinasambit pa sa Espanya noong taong 1821.

Vicente A. Diaz

DENTISTA

24 Escolta. Sa itaas.

Teléfono 4969.

Gumagamit ng mga kasangkapang
ayon sa bagong panahon.

SERRADORA MECANICA

DE
DEEC CHUAN & Co.
JUAN LUNA, 1028

Venta de maderas del pais de todas
clases y dimensiones, en bruto y
aserradas. Contratistas de obras
y edificaciones.

Tel. 8561. Manila Tel. 3151.

Noong gabí rin ng Pebrero ng 1534, na pinangyarihan ng mga bagay na násasalaysay sa sinundang pangkat, ay may nangyayari ring isang bagay na di alangan at lalò pa manding sadya sa palasyo ng dakilang punò sa Gardunya".

(Ipagpapatuloy)

Ang "Bill de diborcio"*Narito ang kabuuang pinagtibay.*

Pkt. 1 Mahihingi lamang ang diborsyo sahi sa pakikiagulo sa ibang lalaki ng babae 6 pangangalunya ng lalaki na ginawa sa alin mang kaparaang itinakda ng pangkat ika 437 ng Kodigo Penal.

Pkt. 2 Sinomang tao'y hindi makahihingi ng diborsyo ng di naninirahan sa Sangkapuluang Pilipinas ng taong sinusunod ng paghabarap ng sakdal, maliban na lamang kung ang sahi ng diborsyo ay nangyari sa loob ng Sangkapuluang.

Pkt. 3 Mahihingi lamang ang diborsyo ng asawang walang kasalanan at kung hindi pinaatawad 6 pangangalunya ayon sa pangyayari. Kapag kapwa may kasalanan ang dalawang mag-asawa ay hindi makahihingi ang sino man sa kanila ng diborsyo.

Pkt. 4 Ang paghingi ng diborsyo ay hindi magagawa kundi sa loob ng taong sumusunod sa araw na ipinangyari ng gayong sahi nguni't kung ang sahi ng nasabi'y nangyari bago umiral ang batas na ito, maihaharap lamang sa loob ng unang taong iniliral nito.

Pkt. 5 Ang paglilitis sa isang usapin ng diborsyo ay hindi magagawa sa alin mang pang-

"MODERADO ORIENTE"

PATAHIANG PILIPINO

238 Dasmariñas, Binondo

Yumayari ng lahat ng kasuutan ukol sa
mga lalaki ayon sa huling moda at sa kagustuhan ng nagpapagawa.

Norberto Tuason,

Tagapamahala at mananabas.

yayari bago magikaanim na bwan buhat sa araw na iharap ang sakdal.

Pkt. 6 Matapos maiharap ang sakdal na diborsyo ng mag-asawa ay may karapatang mamuhay ng magkahiwalay at mangasiwa ng kanikanilaug sariling kayamanan.

Ang lalaki'y magpapatuloy sa pangangasiwa ng mga kayamanaan pinakinabang, nguni't kung minamarapat ng hukuman ay makapaghahalal ng isang taong makapangangasiwa sa ganitong paraan. Ang tagapangasiwa ay magkakaroon ng mga karapatan at mga tungkulin gaya ng tinataglay ng mga tutor na hindi makapagpapasiya o makagagamit ng tubò o pakinabang at ng puhunan kung di alinsunod sa atas ng Hukuman.

Pkt. 7 Sa loob ng panahon ng paglilitis ng diborsyo ay magtatadhaan ang hukuman ng ukol sa pag-aalaga ng mga anak na walang katampatang gulang ayon sa mga pangyayari at makapagtatadhaanang ilaan ang mga kayamanan o pananalaping napakinabangan at ang mga tubò nito sa ikabubuhay ng nasabing mga anak at sakaling walang kayamanan o pinakinabang ay isasailalim ang pag-aalaga at pagbuhay sa mga anak na nasabi sa mga tadhaan ng Código Civil nguni't ang hukuma'y hindi magtatakdá ng ano mang hinggil sa bagay na ito kapag ang mga magulang ay nagkasundò o nagkaisa sa paraan ng pag-aalaga sa nasabing mga anak at sakaling mabuti naman ang pag-aalagang ito, ayon sa palagay ng Hukuman.

Pkt. 8 Hindi maitutulot ang diborsyo hanggang hindi napatutunayan ang pagkakasala ng asawang may kasalanan sa isang paglilitis na kriminal at kung walang paghahabol laban sa hatol na naglalaman ng nasabing pagtutulot ng diborsyo.

Pkt. 9 Ang hatol na pagdidiborsyo kailan ma't matatag na, ay magbubunga ng pagkahiwalay ng samahan sa mga pakinabang nguni't hindi magbubunga ng pagkapugtò ng tali ng matrimonio kung di pagkaraan ng dalawang taon.

Hindi rin maipalalagay na pugtò na ang tali ng matrimonio sa asawang, gayong may tunay na mga anak ay hindi ibinigay sa bawat isa nito sa tutol na inihalal o itinakdà ng hukuman, sa loob din ng taning na dalawang taon, ang katimbang ng nauukol sa kaniyang tunay na mana kung ang nasabing asawa'y namatay na walang iniwang testamento pagkatapos na pagkatapos ng pagkasira ng samahan sa mga pakinabang.

CARLOS ORTIZ

OPTICO CIENTIFICO
Manglilitis ng mata

24 ESCOLTA (sa itaas)

Ang mga kasangkapan ay ayon bagong panahon.

Tel. 939

Pkt. 10 Ang pagkakasundò ng mag-asawa ay siyang magbibigay hanggan sa paglilitis at pagpapawalang halaga sa hatol, kailan ma't ang pagkakasundong ito'y nangyari bago nakaraan ang taning na dalawang taon na binabanggit sa sinusundang pangkat.

Pkt. 11 Ang pagkapugtò ng tali ng matrimonio ay magbubunga ng mga sumusunod:

Una. Ang asawang walang kasalanan ay magkakaroon ng kalayaang makapagasawa uli.

Ikalawa. Ang mga anak na walang katampatang gulang ay malalagak sa asawang walang kasalanan, maliban na lamang kung iba ang itadhaan ng Hukuman sa lapakanan ng mga nasabing walang katampatang gulang na anapit ang hukuma'y makapaghahalal ng isang tutor para sa kanila.

Ikatlo. Tataglayin din ng mga anak hinggil sa kanilang mga magulang ang lahat ng karapatang dapat nilang taglayin alinsunod sa batas bilang mga tunay na anak nguni't paghahabol nila ng kaniyang mga mana ay nararapat itala ang lahat ng kanilang tinanggap sa bisà ng itinatadhaan ng ikalawang tatatà ng ika 9 na pangkat.

Pkt. 14 Magkakabisà ang batas sa ito matapos pagtibayin.

Mga aral ng mabubuting kaasalan

Sipi ni M. BANTING
(Karugtong)

XVI ARAL

Si Pedro ay isang batang taga San Pedro Macati, Rizal. Siya'y nagaaral sa Paco Intermediate School. Ang kanyang ama at ina ay

Sa pagpaparetrato ay dapat ka pong pumili ng mabuting mag-ayos at niyaong lumalarawan ng makinis kaya't kung pakukuha kayo ng retrato ay tunguhin ninyo ang

BOREAL STUDIO

477 JUAN LUNA

at bukod sa tatanggapin kayo ng boong lugod ay masisiyahan pa kayo sa gawa rito.

PASANLAAN

NI

FAUSTO O. RAYMUNDO

Daang Ilaya blg. 641-645 pagliko sa Aceiteros San Nicolas Maynila.

MATAAS humalagá sa isinasanla, MABABA ang patubò, MADALING pagsanlaan at gayon din kung tubusan.

Nagbibili ng mga hiyas na BRILLANTE, PERLAS, GINTO at PILAK sa halagang 'alng mura.

matatanda na, at dukhà ang kanilang kabuhasan. Saan sila kumukuha ng kinakain? Pagkapanggaling ni Pedro sa paaralan ay pasan na ang taong upang magsalok ng tubig. Kanyang dinadalhan ang mga kapit bahay at ang bala nang magpasalok. Mula sa ikalima ng hapon at hanggang ika pito, ay kumikita siya ng halagang isang salapi o higit pa. Pagkatapos ay bumibili na siya ng bigas upang maglugaw ng kanilang mahahapunan. Pagkatapos niyang maglutò ay dinudulutan ng pagkain ang kaniyang dalawang mataandang ama at ina, pagkatapos nila'y siya naman ang kumakain at sakà na siya maguugong ng kinanan nilang tatlo. Pagkatapos niyang magawà ang lahat ng kailangan sa bahay, ay magsisimula na siyang magaral ng mga leksion hanggang sa inaabot siya ng ika labindalawa o ika isa ng gabi. Matutulog siya at muling gigising ng ika tatlo ng umaga upang maghandà ng agahan para sa kanila. Umaalis siyang maaga upang hwag mahuli sa pagpasok-sapagka't siya'y naglalakad lamang.

"Ano ang sasabinin ninyo tungkol sa batang kay Pedro?"

"Siya po'y isang mabuting batà."

"Bakit siya mabuti?"

"Dahil po sa paglilinkod sa kaniyang mga magulang."

"Oo, siya'y mabuti dahil sa paglilingkod sa kaniyang mga magulang, nguni't alin ang lalong mahalagang bagay na ating nakita sa kanya kaya natin nasasabing siya'y mabuting batà?"

"Ang pagibig po sa kanyang mga magulang."

"Oo, ang pagibig sa kanyang mga magulang, sapagka't ang umiibig ay naglilingkod sa kanyang iniibig, nguni't may mga paglilingkod na hindi bunga at gawà ng pag-ibig, kundi pakitang tao lamang."

"Ano ang maituturò sa atin ni Pedro?"

"Ang pagibig po sa aming magulang."

"Ano pa?"

"Wala na po."

"Wala na? Mayrong pang itinuturò sa atin si Pedro."

"Ang pagiging po ng maaga at pagpasok na maaga."

"Oo, ang pagiging at pagpasok ng maaga, kaya't ito rin ang ibig kong inyong gawin, upang kayo'y purihin at mahalin ng lahat ng tao."

(durugtungan)

Isang makabayan pa.

G. Jeremias E. Relevante

May mga taong dahil sa kanilang pagkakanlong ay bahagyang ipinakikilala ang kanilang mga pangalan. Ang ating mga mangbabasa ay walà nang nakikilala halos kundi ang pangalan ng ilang politikong mapagsalita sa mga miting at mapagpanggap na mga manunubos ng kanilang bayan. Iyan ang mga mapagmahugong lamang, samantalà, ang mga walang salita, nguni't, nangagsisigawang matahimik at walanganomang imbót sa kanyang bayan, ay iyan ang mga hindi walalantad sa madlâ.

Ikinalulugod naming ipakilala si G. Jeremias E. Relevante, tangin kasapi sa Pilipinas ng "Liga-Anti Imperialista" sa Amerika, lalaking marangal, tahimik at sa walang salisalitâ, ay nagpahatid ng mga piling lathala ng naturang "Liga" at doo'y inilahad ang mga pagmamasa-gwâ at pagkakamali ng mga naghawak ng naka-raan nating Pamahalaan.

Hangga ngayo'y pawang pangalan lamang ng

LIBRERIA Y PAPELERIA

DE

P. S. Viuda de Soriano

[Rosario 225 y Plaza del Conde No. 1008, Binondo

Nagbibili ng mga aklat sa tagalog, kastila at inglés; ng mga kwaderno, pluma, lapis, tinta, papel at ibp.

Boong giliw na tinatanggap ang lahat.

Gergorio Yu-Chucoy Herederos

ALMACEN DE TEJIDOS Y
MATERIALES PARA ZAPA-
TERIA Y CHINELERIA

Calle San Vicente Nos. 219 y 221
MANILA & ILOILO

mga tanyag at kilalang tao ang nagkakapalad na mapalathala sa pitak ng mga pahayagan.

Ang "Patnubay ng Bayan" sa pagnanasang papurihan ang mga nagtatanggol ng lihim sa ating bayan, ay, nagkakapuring ilathala ang larawan ng isang anak ng bayan na naging karapatdapat sa mga bumubuod ng "Liga Anti-Imperialista" sa Amerika.

Ang mga postal kung mangusap.

Akda ni Sixto Magpantay

POSTAL NI TRINING KAY ALBERTO.

Alberto:—Sa Lunes kung kami'y matutuloy nina Rosa at Paz ay magkikita tayo sa Hardin Botaniko. Doon mo kami abangan sa tabi ng puno ng baliti, malapit sa pinagseserenatahan.

Trining;—Hwag kang magpapahalata at magpakunwari ka ng iyong pagtataka.

PANGWAKAS

Hango sa dahon ng kalupi.

Enero 191.... Nagkita kami nina T..... Rosa at Paz sa Hardin Botaniko. Nagkaroon ako ng mainam na pagkakataon, pagka't bukod sa talagang mapagbigay-loob sina Rosa'y nagpabayá pang kami ng irog kong si T..... ang magkaniig. Ng pauwi na'y napadaan pa muna sa bahay nina Paz. Noon ko natunayang umiibig ngá pala sa akin si T..... Pumasok kami sa isang panig ng bahay upang magmalas ng mga nag-gagandahang larawan ng mga binibini. Ang dalawa naman, si Rosa at si Paz, ay nalibang sa pagbubuklat ng isang Album. Palibhasa'y nasarili namin ang panig na maraming larawang yaon, kaya't nasiyahan ang aking puso ng uhaw na uhaw sa lambing ng pagsuyod. Ang aking mga piping bulong ay di niya ipinagtampó, kundi lalo pa ngang nagtibay, na kapwa kami tutupad sa pangakuan gaganapin sa panahon, ó bago dumating ang panahon.... sadyang di ko na itinala rito.... at sa kapahintulutan ó hindi man ng amin-aming magulang.

Bago kami napasukan nina Paz ay nagkapanahon muna kaming magpalit ng singsing na sadyang kinauukitan ng aming pangalan na noo'y aming suot, anopa't kusang di ko na itinala rito ang ayos ng singsing na yaon, at ikaw na giliw na makabubukas nitong kalupi ang bahalang magtanong sa akin ó kay T..... sakaling

ikaw ay si USISA. Ng tingnan ko ang orasan ay dapat na ngá palang mainip sa pagiintay ang Mamá ni T..... kaya't laban man sa aking sarili ang aming paghihiwaláy ay ako pa rin ang tumawag ng sasakyan, madali na lamang. Ng kami'y maghihiwalay ay para akong hibang sapagka't lasing sa tamis ng pag-ibig ó sadyang ako'y gutom, na, nguni't ang katotohana'y lagi kong natatandaan ang gabing yaon sapagka't nasa sa darili ko pa ang kanyang sangla.

Umuwi akong damdam ko ba'y libo mang tula'y makababanhay ako upang ipatungkol sa mga pinagusapan naming nakapagpapasigla ng aking loob.

At.... bago pala kami lumabas sa panig ng bahay na yaon ay nasambit ko ng buong giliw ang "T..... isang halik pa....!" Alberto.

WAKAS NG IKALAWANG BAHAGI.

SIXTO MAGPANTAY.

DIWATA

Alay kay Bbg. Catalina Constantino.

Sa piling ng iyong gandang dakila hinhi't kayumiang uliran ng madla ako'y naririto't sadyang humahangang tauda ng paggalang't pangangayupapa.

Talang maluningning sa pisngi ng lanit ang nakakatulad ng mahal mong dikit aliw ng may lungkot, pamawi ng sakit at ngiting magiliw ng Diyos Pagibig.

Bulaklak na bago sa pamumukadkad na sadyang ang bango'y humahalimuyak, dilag na maningning na nagpapahayag na patay ó hibang ang hindi lumiyag.

Sa gawang umibig ikaw ang uliran dakilang diwata't bunying Paraluman matamis sa iyo ang alang mamatay kay sa tanghalin kang taksil sa sumpaan..

"Oo" mo ay hindi ipagkatiwala kung hindi sa taong marunong magpala ang taong magkamit ng grayong biyaya ay makaaasang siya'y dadakila.

Gauda mo ay sadyang pangbihira lamang pagka't gandang hindi mapag uulapan minsa'y naglalahò ang ningning ng araw dapwa't ang dilag mo'y hindi: hinding tunay.

Ang mga gaya mo mahal na Diwata siyang kailangan ng bayan dakila mayaman sa hinhi sa ganda'y saganá tapat na umibig at buhay ang Sumpa.

TONY

Paco Studio

1430 Herran

May manutnuklay

na walang bayad.

ENGRACIO DE ASIS

Nagpapasanla ng alahas, at ibp. Mura magpatubo, mahal humalaga. Bukás kahi't araw ng pista.

Daang Azcarraga Bldg. 1339, Kanto Benavides, Trozo.

Tel. 3396.

Maynila.

PALATHALA

RIZAL....! (1)

Mataos kong iniaalay ang aba
kong tulang ito sa inyong kaara-
wang pagyakap sa kamatayan ng
dahil sa ikalalaya lamang ng
INANG BAYANG PILIPINAS.

Sa aklat ng ating baya'y ginintuang nasusulat
ang marangal na pangalan ng madlang nagsisipaghirap,
paano'y sa sila yaon ang tanging nagsipagwalat
ng malabong pamahalaang sa atin ay nagsisibulag;
tinubos ang ating lahi't bayan natin ay naligtas,
namalas ang karapatan na di dapat ipahamak
sa kuku ng mga ganid, sumisipsip niyong katas
ng bayan kong nangalula sa tuktok ng hidiwang palad.

Manga panahong nilakdawan ng bayan kong ginigiliw
kay panglaw ang naging buhay kung tuwina'y gunitain!
Manga haring tinatanghal siya pang nangaalipin
sa bayan ng ating lahi'y ayaw manding pakilusi't
di pa rin makapagbigkas ng katagang pumapansin
sa malakas na siphayong humahampas na mariin,
wari'y krusang binabata't sadyang hindi akalaing
makawawala pa tayo sa kamay ng mga sakim.

Dukhang palad ay natapos!... Haring Lakas ay naglaho
nangasupil ang dayuhang mga mangmang at palalo;
ang lupit ni haring Sama'y buong bisang napasuko
ng tayo ay nalulugmok sa luhan di mapagkuro.
Ng itong ating baya'y inuulol ng hunyango
naisipan nating minsang tayo'y dapat nang mahango
patayin ang mga hari, maling lakas ay iguho
ipatanggol ang mahina't limatik ay "ipapaso".....

Dakila naming bayaning lumagot ng aming gapos
buong salamat sa iyang sa amin ay pagkatubos,
sapagka't kung wala ikaw disin kami pa'y busabos;
mukhang patay na mistulang may diwa'y di makakilo:
kahi't tayo'y may matuwid yaman nati'y inuubos;
kundi ikaw ang nanguna't sa gahama'y nakihamok
alipin pang tatawagin ang lupain ng Tagalog,
kalahi mo'y walang layang amin ngayong masisinop.

At kung hindi ka natutong magtanggol ng aping palad
ng mga kababayan mong tinatanghal na watawat
ang sama at kalupitan ng limatik na pangahas;
kalayaa'y walangwala, langit natin ay mauap
bayan ay tunay pang gapos at malayong makaalpas
sa ngipin ng mga sakim, sa kandungan ng bagabag
malayo rin ang ligayang sila lamang nalalaspas
sa busilak na langit nitong bayang Pilipinas.

TITO G. GESMUNDO

(1) Tulang binigkas sa gloryeta ng Sam Pablo, Laguna
ng may tula noong hapon ng ika 30 Disyembre, 1916.

RESTAURANT 'Dimas-Alang'

Blg. 555 Nueva. Binondo.

May malinis at mabuting
pagkain.

Mura at maaaring magdala kahi't
saang bahay o kawanihan.

Kung umibig ang makata

(Kay Itang Toribio)

Malasin mo Lakambini, kung mabaliw ang makata,
Ang makatang umiibig ng dalisay at saganà
Walang tigil ng pag-awit walang tahan ng paghanga,
Bawa't saglit na dumaa'y naglalamay sa pagluha

Kahi't sino ang kaharap ng makatang sawing-sawi
Ang akala'y ang dilag mo, ang dilag mong tanging-tanging
Sa buhay ko'y sadyang talang may dulot na lualhati
Ang kaharap ng puso kong naghihirap na palagi.

Malasin mo Prinsibini, Prinsibining darakila
Ang anyo't mga ayos ng may sakit na makata.
Nahihibang... nababaliw't ang ngalan mo aking talà
Ang twina'y pumupulas sa bibig ng kulang palà

Pagmasdan mo... akong ito't parati ng nakatitig
Sa dilag mong darakila, sa dilag mong taga langit
Taga langit nagturò na umawit at umibig
Sa buhay kong nasa hirap nasa ngayo'y tumatangis

LAKING SILANGAN.

A. Rivera, Tondo.

Tel. 3271

P.O. Box 1289

Miguel R. Cornejo

Gerente-Propietario

"INDEPENDENT FILM EXCHANGE"

Alquila y vende Máquinas y Películas
cinematográficas, etc.

324 Misericordia, Sta. Cruz, Manila.

MELODRAMANG TAGALOG BIGONG PAG-ASA

(Natuklasan sa Paris ni Dr. H. Otley Beyer)

IKAPAT NA YUGTO IKALAWANG LABAS

Ang palabasan ay isang Salas; at si Eliza'y, sumusulat sa ibabaw ng isang mesang muntí; kung minsá'y nagbubuntong hiningá kung minsá'y warl may iniisip, at nagsasalitang mag-isa. Eliza. Oh...! Sintang naparool, knng magkataong liluhin ka'y ano kayá, Eliza ay ano ang kahihinatnan ng palad mong..

"Hindi matatapos ang sasabihin, sa biglang pagdating ni D. Tiburcio, na hindi naaalumana si Eliza".

D. Tiburcio. Don Salustio. (Sa kalilingap ni D. Tiburcio ay makikita si Eliza; magugulumihanan.

Aba't ang butihing Eliza (Lalapit siya) Sa kalakhan mo pô.

Eliza. Ano pô ang sadyá? (May pagkarimarin).

D. Tiburcio. Duhil sa pag-ibig; ako'y kahabagán.

Eliza. Walang masasapit.

D. Tiburcio. Eliza ng buhay!

Eliza. Abá at Eliza pa raw; mapilit din yatá; mabangá'y lisanin at sabihin kay Ama.

"Sasabayan ng alis na padabog".

D. Tiburcio. Oh! Palad na saw!.

"Biglaang lalabas si D. Salustio".

D. Salustio. D. Tiburcio.

D. Tiburcio. Ay D. Salustio! Sadyang walang lunas.

D. Salustio. At bakit?

D. Tiburcio. Inabot ko ngayon dito si Eliza't nagkausap kami.

D. Salustio. Ay ano ang wiká?

D. Tiburcio. Talagang aayaw; kayá D. Salustio ako'y paalam na, tuloy patawarin sa nagawang lisyá.

D. Salustio. At saan tutunó?

D. Tiburcio. Ah..! Sa lugar na sino ma'y hindi makatatalós, hanggang sa mamatay; kayá paalam na.

"Yambá sa pagyao; nguni't pipigilin ni D. Salustio."

D. Salustio. Paghinahon.

D. Tiburcio. Ah, ako'y paalam na.

"Hindi mapipigil, at kasabay ang alis."

D. Salustio. Nápalu'nging palad na naka-aawá ang kay D. Tiburcio; nguni't ito namang si Eliza dito kay Adonis, ay paano kayá? (Wari'y mag-nisip) Oh, walang másipan; mahangá'y sulatan ko si Adonis.

"Sa pagsulat ay sa darating ang Kura sa San Rafael kasama ang Teniente ng Kasadores; pagkakita ni D. Salustio'y magigitlahanan, itatagò ang sulat sa ilalim ng takip ng mesang muntí."

Kura. Ola, D. Salustio.

D. Salustio. Abá.....Ang Among; magandang gabí pô, Among.

"Hahalik ng kamáy sa Kura".

Kura. Ano: Sila'y dinala ko rito, upáng ipakilala ko sa iyo ang bagong Teniente ng kasadores nitong bayan; sapagka't ibig daw niyang makilala ang mga tagarito na mabubuting pamilya,

D. Salustio. Salamat pô. Marunong pô ba sila ng tagalog?

Kura. Hindi; nguni't ang lahat ng ibig niyang sabihin ay mangyayaring matagalog ko sa iyo, at ang lahat ng sasabihin mo ay makakastilá ko naman sa kaniya.

D. Salustio. Kung gayon pô ay mangagsiupô muna tayó.

"Mangagsisiupô."

Sabihin pô ninyo sa kanila na malaki ang aking hangad na sila'y makilala at tumatalaga naman pô ako sa balang ipaguutos Kakausapin ng Kura ang Teniente ng kasadores".

Kura. Dice; que es grande su deseo en cono-
certe y esta dispuesto tambien á tus órdenes.

Teniente. Digale V. que muchas gracias.

"Ang Kura, kay D. Salustio".

Kura. Marami raw salamat; nguni't, nahan si Eliza?

D. Salustio. Na sa loob pô; aking tatawagin.

"Yayao sa may pintuan".

Eliza; Eliza; hinahanap ka ng Among,

"Lalabas si Eliza",

Eliza. Magandang gabí pô. Abá; magandang gabí pô Among.

"Hahalik ng kamáy sa Kura".

Kura. Ano Eliza? Narito ang Among at ang Teniente ng kasadores, aayaw kang makipagkita: Bakit? Aayaw ka bagang kami'y pumarito sa iyo?

La Tableria de P. y F. Jacinto

NAGBIBILI ng lahat ng uri ng kahoy rito.
GUMAGAWA ng sarisaring "muebles" na pasadya ayon sa ibiging ipagawa.
YUMAYARI ng mga pang pinto, pang bintana, ibp.
LAHAT ay mura at ayon sa kasunduan
TUMAWAG sa telepono 8231.

954-962 JUAN LUNA, TUNDO.

CASEY'S HOSPITAL

—FOR—

Sick Shoes and Clothes

Dr. Casey Chief Surgeon

307 M. H. del Pilar.

PHONE 3878

Eliza. Hindi ko pô kayo nalalamang naririto; bakit ngâ pô ako'y nagbabasâ ng Devosionario.

Kura. Oh, iyan ngâ ang mabuti, at hwag kang makikipag-usapusapan sa mga binatâ.

Eliza. Ay kayo pô Among ay binatâ rin; sapagka't waiâ kayong asawa, ay di kung ganoon pô ay....

Kura. Ah, hindi bale; sapagka't ang Among ay hindi may ugaling magbigay pagkakasala sa isang babaye; kaya ng ikaw ay.... Makakadinig ng putok ng kanyon; mangagugulat.

Abâ... Ano yaon?

"Pagdaka'y lalabas na tumatakbo ang asistente ng Teniente, humihingal".

Asistente. Mi Teniente.

Teniente. Que hay?

Asistente. Una Cuadrilla de Insurrectos en el pueblo.

Kura. Que dices? Donde estan?

"Putok ulî ng kanyon at barilan; ang Kura, ang Teniente at asistente ay hindi halos matutuhan ang pagtakbo sa takot.

Jesus....!

D. Salustio. Ano iyon Eliza?

Eliza. Hindi ko masabi. Ô bakâ pumasok na

naman sa bayan ang pulutong ni Adonis.

D. Salustio. Bakâ ang mabuti ay palual sa bayan?

Eliza. Mabuti ngâ yatâ,

"Ng sila'y yayao na, ay siyang pagdating ni Adonis".

Adonis. Ang puspos na galang sa inyo ay handog; nguni't bakit kayô nangagugulo?

D. Salustio. Dahil sa putukan.

Adonis. Oh, yaon po'y walang kabuluhan; kayo'y pumayapâ.

D. Salustio. Adonis; maraming salamat, at mabuti't tayo ngayon ay magkakausap.

Adonis. Tunkol pô sa ano?

D. Salustio. Tunkol sa inyong pag-iibigan dala-wa ni Eliza.

Adonis. Siya rin pung hangad; kayâ naparito.

D. Salustio. At sa anong bagay?

Adonis. Bagay sa pag-iisang buhay na ikatutupad ng pag-iibigan.

D. Salustio. Oh! Nais ko'y gayon din; at kailan?

Adonis. Bûkas pô sana sa harap ng Altâ.

D. Salustio. Walang kaliwagan.

Eliza. Di yatâ?

Adonis. Sinta kong Eliza'y pakaasahan mo.

Eliza. Oh layaw.....!

"Sa katuwaang itong walang katulad sa kanila'y papupurihan ng sumusunod na kanta". (Itutuloy)

Ang bayan ng Bawang

Hindi ito ang bayan ng Bawang sa lalawigan ng Batangan, kung di ang saklaw ng lalawigan ng La Union. Ang dating pangalan nitong nabanggit na bayan ay Barataw; nguni't pinanganlang Bawang dahil sa neong itinatatag ang munisipyong ito ay kasalukuyang nag-aani ng maraming bawang sa nasabing bayan.

Ang mga nayon ng bayang ito ay itong mga sumusunod:

"Pagdalagan." Sapagka't ito'y isang dakong pinanghuhulihan ng dalag.

"Paringaw." Ayon sa isang alamat ang pangalang ito ay binubuo ng dalawang salitâ: ng *pari* at *ngaw* na ang tunay na kahulugan ay parê (ô compadre) at ang utal na bigkas ng tinig ô badya ng al-alia (ô kapre); sapagka't isang araw di umano ay may magkumpareng sa pagdaraan sa isang malaking punong kahoy na ayon sa kapaniwalaan doon ay tahanan ng mga *puget* ô *al-alia* (kapre) ay naka-

ring ang isa sa kanila ng sigaw na *ngangaw* at sa pangangatal sa takot ay nagbadyang: *pari ngaw* na ang ibig niyang sabihin ay "parê may ngumangawngaw." Ang kasama na di naniniwalâ sa mga gayong katakutan ay nagbirô, na hanggang sa dumating sa kabayanan, ay inuulit-ulit ang badyang *pari ngaw* ng kanyang kasama. At mulâ ngâ noon ay pinanganlang *Paringaw* ang nayong yaon.

"Palintokan." Sa nayong ito ay may isang bundok daw na ganito ang pangalan: kaya't tinawag ng ganito.

"Pottot." Sapagka't dito'y nagkaroon ng tatlong hadlangan ng tubig na patungô sa mga bukid, at ang pangalan ng mga hadlangang yaon sa wikâ nila ay *pottot*.

"Kinabite." Tinawag itong ganito dahil sa dito'y may isang tulay na niyari sa pamamagitan ng semento, na sa wikang ilokano'y "kabite." At dahilan sa pagkayaring ito'y pinanganlang *kinabite*.

"Bakkuit." Ito'y pangalan ng isang munting punong kahoy na mapait at ginagawang gamot.

Ibig ba ninyong magkaroon ng mga malinam na kasuutan ayon sa bagong panahon? Kung gayon, magsadya kayo sa patahan ni

Isaias Alvaran

606 Azcarraga, Tondo.

MANILA.

AGAPITO FRANCISCO

JOYERO

Vende toda clase de Alhajas de Brillantes, Perlas y Piedras Preciosas.

Recibe Obras de Platerias.

769 Magdalena, esquina Azcarraga.

Tel. 4264.

Manila, I. F.

at siyang ipinangalan, dahil sa karamihan ng nasabing punong kahoy sa nabanggit na nayon.

"Akao." Kaipala'y hangô sa mga salitang kakaw at banyakaw, na dito'y marami ng mga pananim na ito.

"San Agustin". Dahil sa siyang pintakasi rito.

"Bal-lay". Ang tunay na kahulugan ay "bal-balay" ó pook ng ilang bahay at ang nayong ito'y binubuo ng isang pook ng ilang bahay.

"Pugo". Ang ibig sabihin ay isang dako na pinapaging pulô ng dalawang ilog, at gayon ang kalagayan ng nayong ito.

"Nagrebkan". Hangô sa salitang *rebbe* na ang kahulugan ay *wasak*. Ang dating pangalan nito ay Boa, ayon sa mga alamat; ngani't iniwasak ng nangaghimagsik na mga taga Sambales: kaya pinangalanang "Nagrebkan", dakong pinagwasakan.

"Parian". Sapagka't dito'y marami ng halamang ito.

"Kalumbaya". Ito'y pangalan ng isang punong kahoy at sinasapantahang sa nayong ito ay nagkaroon ng punong kahoy na ito.

"Buy-otan". Kaipala'y hangô sa salitang *buyot*, na ang kahuluga'y *samahan*.

"Payokpok". Buhat sa salitang *parocpoc* na ang kahulugan ay *malaking bukal*.

"Santiago". Pangalan ng pintakasi.

"Bagbag". Pangalan ng isang punong kahoy.

"Urayong". Sapagka't dito'y may isang batis na pinangalanang "Urayon", na, sa dagat nagbubuhat at nagwawawâ sa nayong ito.

"Central". Ito'y salitang kastila.

Mga mahalagang pananalita ni Dr. Jose Rizal

Tinipon ni M. Banting

(Karugtong)

Āno kayo sa araw ng bukas? bayang walang budhi, bansang walang kalayaan; ang lahat ng taglay ninyo'y pawang hiram, sampô ng inyong kasiraan.

Kahi't wastong wastô na ang katanuhan ay magiging isang kabanalan din ang pagibig sa tinubuan sa mga bayang sakop, pagka't sa lahat ng sandali'y may kahulugan pag-ibig sa

katwiran, sa kalayaan at sa karanġalan.

Kailangan din naman na ang lahat ay tumugon sa katanugan na sa araw-araw ay ginagawâ ng bayan na inilalahad sa kanila ang kamay na nakatanikalâ.

Hindi nagkakailangan ng mga gamot ang mga mamamata'y; kayong mga natiira ang nangangailangan.

Ang pasakit ay magaling pag ang baya'y alipin pag ang bundok ay walang gwang sa lupâ, pag naglalagay ang kapangyarihan ng bantay sa likod ng bawâ't punong kahoy at pag sa katawan ng alipin ay walâ kundî sikmura at bituka lamang.

Bawâ't bayan ay may kapalarang nararapat.

Ang pagkakaroon ng mga punong dulingas at unsiyamî, hindi lamang walang saysay, kundî makasasama pa, paano'y ang maaaring pagmulan ng utang na loob at pag-ibig ay makali-jikhâ ng mga hinanakit at sama ng loob.

Ang bayang nagmamahal sa lwalhati ng kanyang pinagdaanan ay di makahihinġi sa ibang bayang aral sa kanya, na tangġihan ang pangiliis at dungisan ang kanyang ngalan.

Walang sapat na pulbura sa boong mundo upang sugpuin ang pagdahas laban sa mga kalayaan ng tao.

Anong kabuluhan ng pagsasarili kung ang busabos ngayon ay siyang kinabukasa'y magmamalupit?

Tangî na nga lamang na di napaparam kaylanman ang pag-ibig sa Tinubuang Bayan, sa minsang ito'y magpunla sa puso ng tao, sapagka't ang gayong pag-ibig ay lagda ng Maykapal, kaya't walang katapusan ang kaniyang pananatili.

Malaki ngang lubhâ ang katungkulang gagapin ng babae sa pagbibihis ng hiras ng bayan, ngani't lahat ng ito'y di higit sa lakas ng babaing tagalog. Talastas ng lahat ang kapangyarihan at galing ng babae sa Pilipinas, kayâ nga kanilang binulag, iginapos, iniyukô ang loob panatag silang habang ina'y alipin ay maaalipin din naman ang lahat ng mga anak.

Durugtungan

Bahay Sanglaan

NI

Zacarias de Guzman

144 Villalobos, Quito. Tel: 3595.

Mabuting maghalaga sa mga hiyas, na gaya ng mga brilyante, perlas, ginto, at iba pang mga bagay na may halaga. Mataas ang turing sa mga pagtasa. magaan ang patubo.

CRISPULO ZAMORA

Platero at Grabador.

351 San Sebastian Maynila, Tel: 3265

Gumagawa ng magagandang korona para sa mga reina, ng mga medalla, botones, insignias, copas na pang ganting pala, pang gayak sa simbahan, mga larawan, caliz, baston, hiyas, karatulang tanso, mga chapa, ibp. Mabuting yumari at mura lalo na sa kapwa pilipino.

LOS FILIPINOS

1011-1013 San Fernando,
MAYNILA, K. P.

Pagsadyain ang mga kasangkapan ng auto na mga bagong dating at iba't iba pang mga kasangkapan bakal.

Macario Lim Munaat, Gerente.

BERNABE STUDIO

Salcedo, Bldg. 708, Sta. Cruz,
MAYNILA, K. P.

P. O. Box. Bldg. 973.
TELEFONO, 3216.

Araw-araw ay rumeretrato mula sa a las 9 ng uma-
ga hanggang a las 3 ng hapon at tumatanggap ng mga ga-
waing nauukol sa bagay na itó, gaya ng **Ampliación,**
Reproducción, Opalinas, alfileres, Revelaciones, Copias
FOTOGRAFADOS, AT ZINCOGRAFIA, ibp.

Walang bayad sa pasuklay.

ANG HALAGA SA MGA GRUPO AT IBANG MGA BAGONG PARAAN AY
AYON SA PAGKASUNDUAN.

Ngayo'y may lalong pag-uurungan sa dakong pinagreretratuhan.

Encuadernacion y Librería

— de —

SOFRONIO G. CALDERON

758 Reyna Regente, Binondo.

Se recibe toda clase de trabajo concerniente al ramo de la
encuadernacion.

PARA
Regalos

DE
Boda

En todo el oriente esta en la unica casa que cuenta siem-
pre con un inmenso surtido de articulos para regalos.
Hay caprichosos objetos de "PLATA ROGERS"
y plata de ley.

Desde ₡400 a ₡1.00000

CENTROS DE MESA
FLOREROS
LICORERAS
JUEGOS DE CUBIERTOS
PONCHERAS
JUEGOS DE CAFE
id. DE TOCADOR
BANDEJAS
PANERAS
COTELERAS

SERVICIOS PARA HELADOS
JUEGOS DE SALERITOS
BIZCOCHERAS
AZUCARERAS
ESCRIBANÍAS
ALFILETEROS
TARJETEROS
CENICEROS
JOYEROS
POLVERAS ETC. ETC.

H. E. HEACOCK Co.
ESCOLTA 121-123